

Sju tips för **grönare** julgran

1 Frys inte om en tinad gran

En julgran som har vaknat i rumsvärmen och börjat ta upp vatten är mycket frostkänslig. Se till att den inte fryser igen, ställ t.ex. aldrig ut den på en iskall balkong. Kvistar som placerades i fryser efter att ha tinat tappade barren direkt när de kom tillbaks till värmen (figur 1).

2 Gör ett färskt snitt, gärna upp-repat

Kapsnittet kådar snabbt igen och stoppar vattenupptaget. Granen måste därför få ett nytt snitt när den tas in. Om snittet sedan upprepas efter några veckor så sitter barren längre, visade försöken. Frågan är bara hur man löser det praktiskt på en fullstor julgran... (figur 2).

3 Näring behövs inte

Granar som fick näring i samma dos som rekommenderas till krukväxter tappade barren snabbt. Det var upp-bart alldeles för starkt. Bäst är kanske att inte tillsätta gödsel alls, även om några lägre doser aldrig testades (figur 1).

4 Kallt vatten – inte varmt

Granar är uppenbarligen inte rosor. Granar som vattnades med varmt vatten tappade barren ca 2 veckor tidigare än granar som fått kallt vatten.

5 Lägg en sockerbit i julgransfoten

När granen vaknar på våren tar den upp socker i samma form som finns i

bitsocker. Sockret gjorde att barren satt kvar något längre (men inte så mycket längre, fig. 2). Men framför allt – granen sköt nya skott när den fått socker (figur 3)!

6 Kopparslanten förlänger också livet

I ett av försöken fick granarna några kopparnubbar i vattenglas. Det tyckte de om, till och med ännu mer än socker. "Livslängden" ökade från 37 dagar med bara vatten till 56 dagar (figur 2).

7 Välj rätt gran

Det tyvärr mest nedslående resultatet var den stora skillnaden mellan olika granar. Fel gran barrade efter 2 veckor, rätt gran efter 9 veckor. Tyvärr gick det inte att se någon skillnad på bra och dåliga granar i fält!

Men...

Ingen effekt av magnecyl

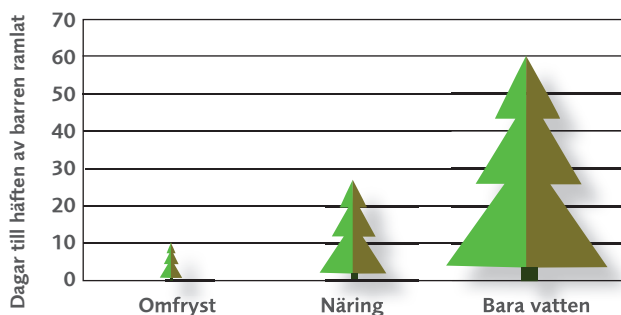
Magnecyl innehåller acetylsalicylsyra, ett ämne som finns naturligt ibland annan barken hos sälg och pil. Salicylsyran fungerar som ett växthormon, och skulle kunna påverka julgranens barrning. I Skog-forsks försök syntes dock inga effekter av en magnecyltablett i vattnet, men det blev i alla fall inte sämre än med bara vatten.

Lagringen spelar liten roll

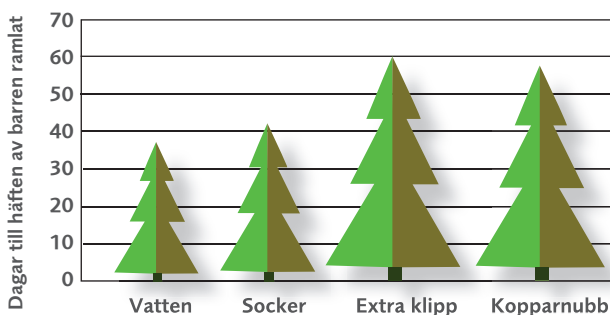
Om inte granen har legat mycket länge förstås. Men upp till 20 dagars lagring utomhus efter hugningen spelade liten roll. Kort lagring kanske till och med var bättre än att ta in en färskhuggen gran (figur 4).

/Mats Hannerz

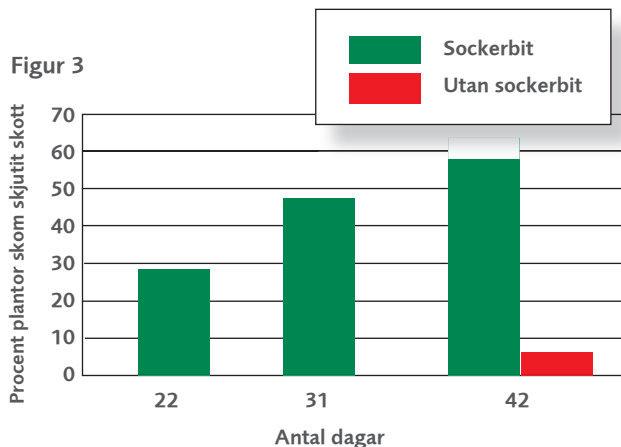
Figur 1

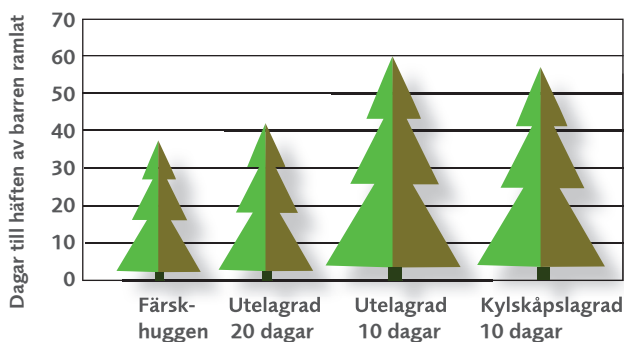
Figur 2

Figur 3

Figur 4

Om tipsen ...

PLANTaktuell kan nu för första gången publicera några av resultaten från de fönsterbänksförsök som gjordes på Skogforsk mellan 2002 och 2006. Tidigare har de bara cirkulerat internt på Skogforsk och i kortfattad form i pressmeddelanden.

Så här gjordes försöken

Granskott klipptes från 2–3 meter höga granar. Årsskottet betraktades som gröndelen av "granen" medan fjolårsskottet fick föreställa stambas (alla barr klipptes av från den). Skotten ställdes sedan i burkar där de fick olika behandlingar. Varje

behandling var upprepad med 8–10 kvistar fördelade på 4–5 moderträd. Alla barr som ramlade efter en "lätt beröring" samlades upp i ett tråg och vägdes. Detta upprepades med 1–2 veckors mellanrum. På så sätt kunde den tidpunkt när hälften av barren ramlat bestämmas.

OBS: Diagrammen kan inte jämföras med varandra, eftersom de bygger på resultat från olika år och olika granar.

Läs mer
Fler skötsel tips för den inköpta julgranen finns i en artikel i Vi Skogsägare nr 6, 2008.

Ovan: från studien.

Till vänster: I hinken trängs 521.230 barr. Det är resterna av en gran där vattningen missades i samband med en helgresa. Det finns alltså en halv miljon skäl att sköta julgranen väl.

Statistik

Minskad användning av bekämpningsmedel

Kemikalieinspektionen samlar årligen in uppgifter om försålda bekämpningsmedel. För skogsbruket minskade försäljningen 2011 med knappt 8 ton sedan året innan till totalt 19,2 ton. Det beror främst på en kraftig minskning av ogräsmedel (från drygt 18 till 8,6 ton). Ogräsmedel inom skogsbruk sprids främst på åkermark för besökning och i skogsplant-skolor. Avskräckningsmedlen (viltrepellerter) ökade från 2,2 till 4,6 ton, medan insektsmedel minskade från 6,8 till 6,1 ton.

Skogsbrukets andel av den totala användningen av bekämpningsmedel i Sverige uppgick till 0,2 %. Jordbruket stod för 19,4 % medan den största andelen (70,6 %) användes inom industri (främst impregneringsmedel).

De ogräs- och insektsmedel som används tillhör behörighetsklass 2 (för yrkesmässig användning men inte tillståndspliktig) medan avskräckningsmedlen tillhör klass 3, som får användas av alla, utan tillstånd eller utbildning.

Läs mer på www.kemi.se (sök "Försålda kvantiteter av bekämpningsmedel")

Allt bättre förnyringar

Skogsstyrelsens Polytaxinventeringar för 2011 (egentligen 3-årsperioden 2009-2012) visar att 82 % av förnyringarna uppfyller skogsvårdslagens krav. Det är samma siffra som året innan. Förnyringarnas kvalitet har ökat sakta men säkert under 2000-talet från 73 % godkänt år 2000.

Störst chans att lyckas med förnyringen har man efter plantering (84 %) medan naturlig förnyring når målet i 80 % av fallen. Gör man ingenting har man bara 26 % chans att få ihop tillräckligt många huvudplantor.

Källa: www.skogsstyrelsen.se/statistik

Högre kostnader för skogsvård

Skogsbrukets kostnader för skogsvård ökade från 2010 till 2011. Det visar Skogforsks och Skogsstyrelsens gemensamma årliga enkät till storskogsbruket. Kostnaderna för skogsvård är högst i Götaland. Där kostade planteringen 10 060 kr per ha.

Källa: Resultat från Skogforsk nr 6, 2012

Kostnad, kr per åtgärdad hektar, 2011 för skogsvård på egen mark

	Södra Sverige	Norra Sverige
Hyggesrensning	1 150	1 010
Markberedning	2 070	1 780
Plantering	6 640	4 430
Sådd	4 470	3 700
Röjning	2 560	2 410
Gödsling och kalkning	2 560	1 480

Foto: Mats Hamnerz